

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2025 m. rugsėjo mėn.

1. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl Lietuvos advokatūros ir Advokatų tarybos teisinio statuso

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LApT) pasisakė, kad Advokatų taryba, kuri yra Lietuvos advokatūros valdymo organas, nėra juridinis asmuo, neturi savarankiško teisinio statuso, todėl negali būti dalyvaujančiu byloje asmeniu. Dalyvaujančiu byloje asmeniu gali būti Lietuvos advokatūra, pagrindus jos teisinį suinteresuotumą bylos pagal ieškovo pareikštą ieškinį baigtimi (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 37 straipsnio 1 dalis).

LApT pažymėjo, kad aplinkybė, jog ieškovas pradiniam skunde atsakove nurodė Advokatų tarybą, o ne Lietuvos advokatūrą, atsižvelgus į tai, jog ieškovas nėra teisininkas, taip pat į tai, kad ginčas iš esmės kilo dėl advokato suteiktų paslaugų kokybės ir kainos, t. y. ginčas dėl vartojimo sutarties sąlygų, neatleidžia teismo nuo pareigos įvykdyti išaiškinimo pareigą ir tinkamai išspręsti dalyvaujančių byloje asmenų teisinio statuso ir procesinės padėties klausimą. Tai, kad Advokatų taryba, kuri nėra savarankiškas juridinis asmuo, negali būti bylos šalimi, pirmosios instancijos teismas galėjo ir turėjo išaiškinti ieškovui visų pirma taikydamas ieškinio trūkumų šalinimo institutą, o to neatlikęs ieškinio priėmimo stadijoje – parengiamajame teismo posėdyje.

*Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 1 d.
nutartis civilinėje byloje Nr. [2-587-910/2025](#)*

***Dėl leidimo iš areštuotų lėšų mokėti darbo
užmokestį, mokesčius ir atlikti kitus atsiskaitymus***

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai atsakovė, kurios turtas areštuotas, prašė iš areštuotų piniginių lėšų leisti mokėti darbo užmokestį darbuotojams, atlikti privalomuosius mokėjimus valstybės biudžetui ir vykdyti kitus atsiskaitymus.

LApT pažymėjo, kad atsakovė, kuri yra veiklą vykdančias juridinis asmuo, turi pareigą mokėti darbo užmokestį darbuotojams bei mokėti mokesčius į valstybės biudžetą ir šių pareigų nevykdyti negali, nes tai pažeistų darbuotojų teisę į teisingą atlygį, taip pat kiltų grėsmė neišsaugoti darbo vietų, o nevykdymas mokestinės pareigos valstybės biudžetui tik dar labiau padidintų atsakovės įsiskolinimus ir pablogintų jos finansinę padėtį, atsirastų rizika, kad atsakovė nebegalėtų tęsti veiklos vykdymo. Aptariamoje byloje padaryta išvada, kad atsakovei leidus iš areštuotų piniginių lėšų mokėti darbo užmokestį bei mokesčius į valstybės biudžetą yra apsaugomos socialinės vertybės, t. y. juridinio asmens veiklos tęstinumas bei darbo vietų išsaugojimas, kurios yra svarbesnės nei laikinųjų apsaugos priemonių taikymo tikslas.

*Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 4 d.
nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-759-407/2025](#)*

Dėl atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei

CPK 96 straipsnio 7 dalyje reglamentuojamas atleidimas nuo įsiteisėjusiu teismo sprendimu priteistų valstybei bylinėjimosi išlaidų išieškojimo. Įstatymu proceso dalyviui suteikiama teisė bei galimybė, remiantis sunkia turtine padėtimi ar dėl objektyvių priežasčių nesant galimybės išieškoti bylinėjimosi išlaidų į valstybės biudžetą, teikti prašymą iš dalies atleisti nuo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei. Atitinkamai teismas turi pareigą tokį prašymą išnagrinėti iš esmės.

LApT pažymėjo, kad CPK 96 straipsnio 7 dalyje nurodytam atleidimui nuo priteistų valstybei bylinėjimosi išlaidų išieškojimo yra būtinos tokios sąlygos: 1) išieškoti bylinėjimosi išlaidų į valstybės biudžetą neįmanoma dėl objektyvių priežasčių arba kai priverstinis jų išieškojimas iš esmės pablogintų fizinio asmens, iš kurio priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei, ar jo šeimos turtinę padėtį; 2) prašantysis turi būti atlyginęs valstybei bent dalį bylinėjimosi išlaidų; 3) prašymas iš dalies atleisti nuo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei turi būti motyvuotas ir pagrįstas įrodymais; 4) toks prašymas gali būti pateiktas iki teismo procesinio sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei įvykdymo.

*Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 18 d.
nutartis civilinėje byloje Nr. [2-639-1097/2025](#)*

***Dėl išieškotojo (ne)įtraukimo trečiuoju asmeniu,
nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų, į bylą,
kurioje jo skolininkas yra atsakovas***

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai pareiškėjas (isieškotojas vykdymo procese) prašė įtraukti jį į bylą trečiuoju asmeniu, nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų, dėl to, kad ieškinys pareikštas asmenims, iš kurių pareiškėjas atlieka išieškojimą. Pareiškėjo teigimu, jei ieškinio reikalavimas priteisti ginčo nekilnojamąjį turtą būtų patenkintas, teismo sprendimu gali būti paveiktas skolos išieškojimo iš atsakovų turto realumas, kadangi pareiškėjo, kaip tokių asmenų kreditoriaus, reikalavimas iš ginčo nekilnojamojo turto negalės būti tenkinamas, t. y. teismo sprendimas turės įtaką išieškotojo (pareiškėjo) teisei į realų ir operatyvų skolos išieškojimą.

LApT pažymėjo, kad pareiškėjas neturi reikalavimo teisės į konkretų minėtų asmenų (atsakovų) nekilnojamąjį turtą – ginčo turtą, kurios pagrindu siektų įgyti nuosavybės teisę į ginčo dalyku esantį konkretų nekilnojamąjį turtą. Taigi, patenkinus ieškovų ieškinį byloje, pareiškėjas vykdymo procese nepraras galimybės gauti skolos išieškojimą iš kito atsakovams priklausančio turto. LApT nurodė, kad

vien aplinkybė, jog kiti asmenys yra inicijavę teismo procesą, kuriame pareiškė reikalavimą pareiškėjo (išieškotojo) skolininkams, nesudaro pagrindo įtraukti išieškotoją į tokią bylą, kadangi tarp ieškovo ir pareiškėjo nėra susiklosčiusių materialųjų teisinių santykių. Pažymėta ir tai, kad išieškotojo vykdymo procese teisės nėra absoliučios, vykdymo procese gali atsirasti naujų kreditorių, tuomet jų reikalavimai tenkinami įstatyme nustatyta eilės tvarka ir proporcingai (CPK 753–754 straipsniai), tačiau tai nereiškia, kad skirtingi išieškotojai tarpusavyje yra susiję materialiaisiais teisiniais santykiais ir jie gali įstoti į kitų išieškotojų inicijuotus teismo procesus.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-657-450/2025](#)

2. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl nuomos sutarties (ne)pripažinimo tariamuoju sandoriu

Aplinkybės, kad išsinuomotas turtas nėra ar negali būti naudojamas pagal viešajame registre įregistruotą jo paskirtį arba kad iš išsinuomoto turto dėl jo būklės negali būti gauta didžiausia galima jo ekonominė nauda, savaime nesuponuoja tokio turto nuomos sandorio fiktyvumo, nes nuomos sutartimi šalys susitaria dėl teisės valdyti ir naudoti atitinkamą turtą perdavimo, o nuomos sutarties pagrindu perduodamas turtas pirmiausia turi atitikti sutartyje

aptartus ir šalių sutartus bei joms priimtinus reikalavimus (požymius bei būklę).

Aptariamoje byloje LAPT, įvertinęs nuomos sutarties turinį ir nuomos sutartį sudariusių subjektų elgesį, nenustatė, kad turtas būtų neatitikęs šalių sutartos ir nuomos sutartyje nurodytos būklės. Be to, nėra ir duomenų, kad nuomininkas būtų reiškęs pretenzijas pareiškėjui dėl turto būklės. Pažymėta, kad civilinėje teisėje leidžiama viskas, kas neuždrausta, todėl sandorio šalys gali susitarti ir dėl to, kad nuomojamas daiktas neprivalo atitikti atitinkamų viešosios teisės tokios paskirties daiktui keliamų reikalavimų, jog nuomojamą daiktą tam, kad jis galėtų būti naudojamas pagal atitinkamą viešajame registre apibrėžtą nekilnojamojo daikto paskirtį, pagerins (suremontuos) daikto nuomininkas, ar kitų panašaus pobūdžio šalių valia suderintų sąlygų. Be to, vien tai, kad nuomininkas išnuomoto daikto nenaudoja ar neišnaudoja jo ekonominio potencialo teikti naudą, savaime nėra pakankamas pagrindas konstatuoti tariamąjį nuomos sandorį, jei tokios išvados nepatvirtina kitos byloje nustatytos aplinkybės, susijusios su šalių valios simuliacija siekiant sukurti vaizdą apie sudarytą sutartį, kurios iš tiesų jos sudaryti neketino. Aptariamoje byloje nustatyta, kad nuomos sutartį sudariusių subjektų elgesys patvirtina, jog turtas buvo realiai perduotas nuomininkui, kuris galėjo juo naudotis ir jį valdyti, pripažino savo prievoles

nuomos laikotarpiu juo rūpintis, mokėti einamuosius mokesčius ir pan. Dėl to vien aplinkybė, kad turtas nebuvo ir (ar) negalėjo būti naudojamas pagal viešajame registre įregistruotą jo paskirtį, nėra pakankama pripažinti sutartį tariamuoju sandoriu.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2A-356-1097/2025](#)

3. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl priemokų nemokumo administratoriui už bankroto proceso metu išieškotas sumas kvalifikavimo

LApT pakartojo, kad priemokos nemokumo administratoriui už bankroto proceso metu išieškotas (gautas) sumas priskirtinos jo faktiškai patirtų administravimo išlaidų, kurios Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 75 straipsnio (anksčiau galiojęs Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 36 straipsnis) prasme atitinka administravimo išlaidų teisinę prigimtį ir paskirtį, patvirtinimo ir apmokėjimo pagal pateiktus duomenis klausimui.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-817-934/2025](#)

4. NETEISĖTAS VAIKO IŠVEŽIMAS NUOLATINIAM GYVENIMUI Į UŽSIENIO VALSTYBĘ

Dėl procesinio sprendimo, kilus abejonių dėl vaiko faktinės buvimo vietos

Pirmosios instancijos teismas, nurodydamas, kad suinteresuotas asmuo su vaiku yra išvykęs iš Lietuvos, prašymą grąžinti vaiką paliko nenagrinėtą.

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai, sprendžiant klausimą dėl neteisėtai išvežto vaiko grąžinimo į kilmės valstybę, nustatyta, kad nėra patikimų įrodymų, galinčių neabejotinai patvirtinti, jog suinteresuotas asmuo ir šalių nepilnametis vaikas iš tiesų gyvena Lietuvos Respublikoje.

Esant tokiai situacijai, LAPT atkreipė dėmesį į 1980 m. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų (toliau – Hagos konvencija) 12 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta, kad jei valstybės, į kurią kreipiamasi, teismo ar administracinė institucija turi pagrindo manyti, jog vaikas išvežtas į kitą valstybę, ji gali sustabdyti bylos nagrinėjimą arba atmesti prašymą grąžinti vaiką. Todėl pirmosios instancijos teismas, aiškindamasis suinteresuoto asmens ir šalių nepilnamečio vaiko buvimo vietą, turėjo spręsti dėl paminėtos Hagos konvencijos 12 straipsnio 3 dalies taikymo. Pažymėtina, kad bylos sustabdymas, kreipiantis į atitinkamas valstybės

institucijas, padėtų išsiaiškinti nepilnamečio vaiko buvimo vietą, turimo leidimo gyventi teisinį statusą ir, nustačius, jog vaiko gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, – išnagrinėti bylą iš esmės bei įvykdyti įsiteisėjusį teismo sprendimą (nutartį). Tačiau pirmosios instancijos teismui įsitikinus, kad vaiko gyvenamoji vieta vis dėlto yra ne Lietuvos Respublikoje, reikia spręsti dėl procesinės bylos baigties Hagos konvencijos 12 straipsnio 3 dalies kontekste, įvertinant nepilnamečio vaiko neteisėto išvežimo iš Lietuvos Respublikos faktą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugsėjo 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-853-516/2025](#)

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama Artūro Jendovickio nuotrauka.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo

Teismų praktikos skyrius

Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius

Tel. 0 706 63 685

apeliacinis@apeliacinis.lt

www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2025 m.